

ERDÉLYI MAGYARÁG

Telefős szerkesztő:

Zágoni Dezső

Független politikai napilap, megjelenik minden reggel.
Szerkeszt. órák: du. 6-11 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Oradea (Nagyvárad), A. Iancu (Kossuth-u.) 10. Telefon: 380.

Ara 1 lej

II. évfolyam, 99 szám

Vasárnap

1933 Április 9.

Az első felvonás végeférte

Amerika meghívta közös értekezletre Franciaországot, Angliát és Németországot. -- Amerika moratóriumot ad Angliának? Németország ragaszkodik az eredeti Mussolini léle tervhez. -- A „Morning Post” szerint a revízió kérdését óvatosan kell kezelni

Csehszlovákia kilép a Népszövetségből ha...

London, ápr. 7.

Egy felvonás megint véget ért a nemzetközi politikában. A felvonás közötti szünetben a közönség a büffében tódulna, ha lenne rá pénze. De nincs. Így hát korgó gyomorral lézeng valamelyik oldal folyosón, amíg meg nem szólal a következő felvonás kezdetét jelző gong.

A színpalak mögött nagy a sürgés-forgás. A régi diszleteket kicserélik, az eddigi háttér: Genf, Róma, Páris, Locarno a zsinorpadlásra kerül. Új kulisztát tolnak be: husvét színeiben a pasztell-kék égboltozatot, amely előtt élesen válik ki a washingtoni Fehér Ház.

A Kapitolium.

Amely előtt az elmúlt esztendőben Hoover, a régi elnök lövett bele sorkatonasággal az éhező frontharcosok tömegébe.

Azóta a hatalmas téren felmosták már a vért. Most ugyanitt békegalambokat eregetnek majd a levegőbe. Ez lesz a műsoron kívüli attrakció.

Béke-galamb lövőverseny...

Washington vendégeket vár

London, ápr. 7.

Az újabb értesülések szerint MacDonald angol miniszterelnök április 15-én száll a Berengária fedélzetére és Washingtonba utazik, ahol Roosevelt vendége lesz. Romsay MacDonald április 26-ig marad Washingtonban és azután visszatér Londonba.

Roosevelt elnök meghívását MacDonald számára Sir Ronald Lindsay washingtoni angol nagykövet vette át.

Roosevelt elnök egyébként meghívást intézett a francia, olasz és német kormányokhoz, felszólítva őket, hogy vegyenek részt a világgazdasági konferenciát előkészítő értekezleten.

Németország ragaszkodik Mussolini tervéhez

Berlin, ápr. 7.

A német lapok vezető helyen foglalkoznak Roosevelt meghívásával, amelyet úgy Franciaország, mint Olaszország elfogadtak. Amerika meghívását tegnap adta át Berlinben Norman Davis Amerika főmegbízottja. Németország szintén elfogadta a meghívást, de a washingtoni értekezleten nem a kormány valamelyik tagjával képviselteti magát, hanem Luther dr.-t küldi Washingtonba, a német Birodalmi Bank volt elnökét,

akit nemrégiben neveztek ki Németország washingtoni nagykövétévé.

Németország ezzel azt akarja kidomborítani, hogy miután semmiféle fizetési kötelezettsége sincsen Amerikával szemben a

washingtoni tanácskozásoknak nem tulajdonít különösebb jelentőséget.

Azu jobb párisi jelentések szerint több francia lap azt az érdekes hírt közli, hogy Franciaország és Anglia után Németország is elkészített egy új nagyhatalmi egyezményre vonatkozó tervét.

A német hivatalos körök ezt a hírt erősen cáfolják.

A hivatalos helyen elhangzott cáfolat szerint Németországnak ilyen szándéka nincsen, mert hajthatatlanul

ragaszkodik Mussolini eredeti négyhatalmi tervéhez.

Meg kell találni az észszerű középutat

London, ápr. 7.

Az angol sajtó egyik legkonzervatívabb

lapja a „Morning Post” a revízióval kapcsolatban igen érdekes cikket ír. A lap utal arra, hogy

meg kell találni az észszerű középutat a régi határok veszélye és a jelenlegi határok tarthatatlansága között.

A békét veszélyeztető határok végleges megmaradása elképzelhetetlen, de az ezekre vonatkozó revíziót nem szabad

sem túl lassan, sem túl gyorsan eszközölni.

Amerika moratóriumot ad?

London, ápr. 7.

Az „Evening Standard” megbízható helyről nyert információk szerint közli, hogy Roosevelt elnök MacDonald látogatása után állítólag felhatalmazást fog kérni a kongresszustól, hogy

Angliának a háborús és egyéb adósságok fizetésére halasztást adjanak a világgazdasági értekezlet befejezéséig.

Benes fenegyerekeskedik

Varsó, ápr. 7.

Érdekes interjú jelent meg a „Curier Polské”-ban. Benes nyilatkozik a négyhatalmi tervet illetőleg és pedig igen csufondáros hangon. A revíziót illetőleg a következőket mondja:

Már másfél esztendeje kísérleteznek ezzel a kérdéssel, hogy vajjon azt a Népszövetség keretén belül, avagy a szövetségesek haderejével kell-e megoldani. A nagyhatalmak által plaszirozott négyhatalmi tervhez hasonlóan a Klsantant is szerkeszthetne egy másik tervet, ha lenne egy két gyarmata valahol, amit elosztogathatna.

— Különbben abban az esetben — fejezi be végül nyilatkozatát Benes, — ha a négyhatalmi szerződést megkötik, Csehszlovákia nyomban kilép a Népszövetségből.

A zsidóüldözések ügyében

Lengyelország már az ötödik tiltakozó jegyzéket adja át Németországnak

Berlin, ápr. 7.

Lengyelország berlini nagykövete újabb erélyes hangú demarsot adott át von Neurath külügyminiszternek, melyben erélyesen tiltakozik a zsidó vallású lengyel állampolgárok brutalizálása ellen. Ez már az ötödik

engyel memorandum, amelynek megszövegezése azért vált szükségessé, mert a március 27-én átadott demars óta újabb 20 olyan eset történt, amelyben lengyel állampolgárokat bántalmaztak.

Ma kezdődött meg az új tombolánk!

Ed. levél

Irja: Zágoni Dezső

Rügyfakadás

A tavasz a reménykedések évszaka. Az új örömökké. Az új kívánságoké. Az új várakozásoké. A rügyfakadásoké.

Rügyfakadásakor úgy van az ember, hogy vár valamit. Valami újat, valami jobbat. Mást, mint ami télen volt. Meleget, lágyagot, simogatást, örömet, békét.

A mostani tavasszal azonban valami baj van. Ez a tavasz nem olyan, mint a tavalyi volt. Valami történt ezen a tavaszon. A fák rügyei ugyan fakadoznak, imitt-amott virágok is feslenek a fákon, a levelek már kidugták apró fejcskéiket, — de azért még sincs itt a tavasz. Az a tavasz, amelyre már mindannyian olyan régen vágyunk és annyi idő óta vártunk, — még nem érkezett meg.

A lelkek fáin a tiszta érzések fáin nem fakadnak a rügyek. S ha akartak is fakadozni, — megcsipte őket a fagyos emberi lehellet. Ahogy Németországban is. Ahogy Ausztriában is. Ahogy majdnem mindenütt a világon. Indiában épp úgy mint a Fehér Ház körül.

Az új örömek — elmaradtak. Az új kívánságok nemt eljeselek be. Az új várakozások megfáradtak. Nincs meleg, nincs lágyág. Nem találnak simogatást sehol, de örömet sem, békét sem.

Hitler brutalitása éppen olyan sorvasztó téli szél, amilyen a párisi arany, halálhirdető csengése. A washingtoni Fehér Ház körül felsorakozott vakok, bénák fenyegető kiáltása egybeoldvad Gandhi hiveinek könyörgő jajával.

A tavasz elhozta ugyan magával a minden új évek rügyfakadását, de csak a mezők tavaszát. Az emberek tavaszát most sem hozta. Most is elfeledte. Ahogy eddig majd minden tavaszfordulón. Ma épp úgy kikandikál a fonnyadt test a lerongyolódott emberi ruha alól, ahogy ezelőtt. Most — talán — még nagyobb a feslés. És — talán — fonnyadtabb a test. Több embert látnak munkanélkül az uccasarkokon, kenyérkérni több gyermek álldogál a konyhák ajtaja előtt és mélyebb a ránc ma minden arcon, mint tavaly volt.

Baj van a tavasszal és baj van azokkal, akik megérték ezt a tavaszt. Nem tudunk örülni a rügyfakadásnak. Mi, fáradt, gondteli szegény emberek nem nézzük csillogó szemmel sem a virágos fákat, sem pedig a kiütözött levelek végét.

Elfáradtunk. Hítet vesztettünk. Megroskadtunk. Nem kívánjuk a tavaszt. Sokan inkább a hervadást várjuk, az őszt.

De csak mi... Fáradt, csalódott emberek. Mert...

★

Tegnap két gyermek figyelt egy rügyező fát.

— Nézd — szólt az egyik. És megfogta a rügyet. — Ragad.

— El a fa — mondta a másik. Nő. Egy hét múlva már sokkal nagyobb lesz.

— En is erősebb leszek. Tíz év múlva már házam lesz, fám lesz.

— Nekem is.

— Földet is veszek.

— Nagy kertem lesz — feleli a másik.

— Az apámnak volt.

— Az enyémnek nem volt, de nekem lesz.

★

Ezek még hisznek. Biznak magukban. Ezeké a jövő. Ők a megtestesült, rügyfakadás. Talán ezek mássá formálják az életet, a tavaszt s benne az embereket.

Talán...

Új regényünk: A vadon leánya

Lapunk mai számában szenzációs új regény közlését kezdjük meg,

A VADON LEANYA

címmel. A regény rendkívül izgalmas, lebilincselő meséje a körül forog, hogy vad négertörzsek közt, a legsötétebb Afrikában keresi deportált apja ártatlanságának bizonyítékait egy fiatal leány és öntudatlan eszköze, büntársa lesz egy négerlázadás vezérének. Hajmeresztő kalandok, halálos veszelmek környezik a katasztrófális végkifejődésig.

A szenzációs regényt ajánljuk olvasóink figyelmébe.

3 vasuti szerencsétlenség egy nap alatt

Egy vasuti kalauz súlyosan megsebesült

Bukarest, ápr. 7.

A tegnapi nap folyamán három vasuti szerencsétlenség történt, amelyek közül egy sem járt emberáldozattal. Segesvár mellett sintörés miatt kisiklott egy tehervonat. Három vagon kiugrott. A másik baleset Lupeni mellett történt, ahol egy kiugrott mozdony 100 méteres hosszan megrongálta a pályát,

ugy hogy a vonalon csak átszállással lehet közlekedni. A legsúlyosabb eset Palas állomás mellett történt, ahol hibás váltóállítás következtében egy 50 vagonos petroleum-szerelvény nekiszaladt egy mozdonynak. Kis Endre kalauz két kapcsoló közé szorult, úgy hogy súlyos sérüléseket szenvedett.

A nagyváradi második gátnál hat utasával felborult egy csónak a Körösön

Izgalmas jelenetek között valamennyiüket halászhok mentették ki a jeges vízből

Nagyvárad, ápr. 7.

Csaknem végzetessé válható csónakszerencsétlenség történt Nagyváradon, a második gátnál, a Weisz-telep közelében. Ivácska Lajos, a feleségével, 11 esztendő Flóra nevű leányával és még két férfivel és két asszonnyal a Weisz-telepről csónakon elindult a tulsó partron levő Szilvás felé, hogy ott sósót szedjenek. A társaság tagjai egy nagyobb ladikban helyezkedtek el, majd a Körös közepe felé eveztek.

Egyikőjük sem értett jól a csónak kezeléséhez, amely a Körös közepin egyensúlyát veszítve felborult. A csónakon ülők valamennyien a jeges vízbe estek és a csónak

szélébe kapaszkodtak. Valamennyien segítségért kiáltottak. Borzalmas pillanatok következtek, mert a Körös erős sodrása a gát felé ragadta a felborult csónakot. A kis Ivácska Flóra megragadta édesanyja lábát és folyton ezt kiáltotta:

— Anyuka ne félj, nem hagyok el. Nem engedem, hogy elvigyen a víz...

A segélykiáltásokra figyelmesek lettek a második gátnál tartózkodó halászhok, akik hosszas küzdelem után kimentették a bajba jutott társaságot a jéghideg vízből. Az ijedségen kívül egyiküknek sem történt komolyabb bajuk.

Elfogták a barátkai betörés tetteseit

Nagyvárad, ápr. 7.

Tegnap reggel telefonon jelentette a barátkai rendőrség az ügyészségnek, hogy betörők jártak a Népszövetkezet üzletében. A

gyanusítottakat bekisérték Váradra, de itt Tinke Sándor kivételével szabadlábra helyezték őket.

Texasban felsőbb rendeletre beszüntették a petroleum-termelést

Több ezer munkás munkanélkülivé vált

Newyork, ápr. 7.

Texas állam kormányzósága a központi kormány utasítására rendeletet bocsájtott ki amelynek következtében mintegy 10 ezer

petroleumszonda szünteti be működését. A petroleumtermelés részleges leállítása természetesen megint nagy tömegű munkást tesz munkanélkülivé.

Két munkást ítélték el lázításért

Az egyik egy évet, a másik három hónapot kapott

Jasi, ápr. 7.

A Nikolina CFR műhelyeknél nemrég lezajlott tüntetések epilógusa játszódott le a jasi hadbíróság előtt. A haditörvényszék előtt több munkás állott, akit azzal vádoltak,

hogy a demonstrációk megszervezői voltak. Hosszast árgyalás után Pintilie Ilie munkást egy évi és 1000 lej pénzbüntetésre ítélték, míg Mardare László három hónapot kapott. A többi vádlottakat felmentették.

Igaz történet egy férjről, 3 ezer dollárról, cserepes tanyáról, — arról a másik férfiről, — no meg az asszonyról

Nagyvárad, ápr. 6.

A nagyvárad hatóságok pár nappal ezelőtt rendkívül érdekes ügyben vezették be a nyomozást. A titokzatos eset középpontjában Varga Lőrinc aradi kárpitos felesége állott, aki pár héttel ezelőtt nyomtalanul eltűnt férjének Arad mellett levő tanyájáról. A nyomozó hatóságok összeköttetésben léptek a magyar hatóságokkal, az asszonynak azonban nyoma veszett, míg végül is Varga Lőrinc tanyájával szomszédos másik tanyán találták meg egy — másik férfi társaságában...

Dollár! — nagy a te hatalmad!

Varga Lőrinc évekkel ezelőtt kivándorolt Amerikába. A feleségének azt monddta, hogy munkát megy keresni. Ez pontosan 1920-ban történt. Varga Lőrinc az Új-Világban közel 13 évig tartózkodott és két keze munkájával sikerült 3 ezer dollárt összekuporgatnia. Közben haza küldött egy nagyobb összeget még, amiből a felesége egy tanyát vásárolt Arad mellett.

Varga Lőrinc végre hazatért és most már minden vágya az volt, hogy megpihenessen. Csináltatott egy tűzálló acélkazettát és szépen kisimítva abba helyezte el a ropogós dollárokat...

Kutya van a kertben...

A nyugodtas életet Varga Lőrinc azonban nem élvezhette sokáig. A rokonság nem egy ízben beszélt arról, hogy hát:

— Kutya van a kertben és mialatt te kint voltál Amerikában, azalatt az asszony...

— Ej mesebeszéd! — háritott el mindent magától Varga Lőrinc, aki rendületlenül bizott az asszony hűségében.

Sok rezsije éppen nem volt rá...

Pénz... asszony... volt, nincs!

Am valaminek mégis kellett lennie abba, amit a rokonok mondtak, mert egy szép napon mindössze csupán annyi történt, hogy

Varga Lőrincné és a háromezer dollárral telt acélkazetta nyomtalanul eltűnt Varga Lőrinc tanyájáról.

A boldogtalan kárpitos beszaladt Aradra a rendőrségre és megindult a hajszá az eltűnt asszony és a pénz után. Varga Lőrinc eljött Nagyváradra is, mert az volt a feltevése, hogy az asszony valahogyan Bihar-püspökinél lépte át a határt. Egy hétig várta itt az eredményt, hátha a pesti hatóságok megtalálják az asszonyt, azaz inkább a dollárokat. Várt, várt, de egyre csak hiába.

„Nekem is van tanyám!”

Vége az egyik detektívnek az az ötlete támadt, hogy sem Budapesten, sem Bukarestben, sem Kolozsváron, sem Temesváron, hanem Arad közvetlen közelében kezdte meg a kutatást. Nyomozó utjára magával vitte a férjét is, aki a nyomozás költségeit fedezte.

Arad környékén azután a detektív megtudta, hogy mialatt Varga Lőrinc Amerikában gyűjtötte a dollárokat, azalatt az asszony közelebbi ismeretségbe került Lőrinc Sándor fiatal gazdálkodóval, aki Világos környékén az egyik tanyán él.

Erre a tanyára kopogtatott be azután a férj és a detektív. Nagy volt azután a meglepetés, amikor a nagy kopogtatásra maga Varga Lőrincné nyitott ajtót. A férj a meglepetéstől alig tudott szöhoz jutni:

— Hát te... te itt vagy? Mit keresel itt. Zavarban volt az asszony is, de az asszony, azért asszony, hogy kívágya magát.

Csipőre tette a kezét és csak úgy vetette oda:

— Nekem is van tanyám...

— Na, ha a tied, akkor az az enyém is, — mondta boldogan a férj, — nem is hittem, hogy ilyen kedves meglepetésben lesz ma még részem. Gondos asszony vagy te, hogy még egy tanyát vettél.

A férj mindjárt le is vetette a kabátját és kényelembe helyezte magát majd vacsorát is rendelt.

Akié a pénz, azé az asszony...

A vacsora előtt a férjnek azonban még egy jókora nagy keserű falatot kellett lenyelnie.

Fél óra mulva idegen férfi kopogtatott a portán. Szép szál legény volt.

— Hát ez kicsoda? — kérdezte a férj, de ugyanezt kérdezte az asszonytól az idegen is, aki azonban mint utóbb kiderült, nem is volt olyan nagyon idegen a világosi tanyán.

Sőt nagyon is otthon volt.

Mert: kiderült, hogy az asszony ezt a tanyát nem a férjének, hanem a szeretőjének Lőrinc Sándornak vette meg.

Az a drámai pillanat, ami ezután következett korántsem volt olyan drámai pillanat, mint amilyennek lennie kellett volna.

Inkább nagyon is prózai volt.

— Hát én értem a dolgot — mondotta a férj — és nem állok az utadba. Nem akarom a boldogságodat tönkretenni. Nem is kívánok én tőled mást, minthogy a három ezer dolláromat add vissza...

Az asszony azonban felpattant a helyéről:

— Mit? A pénzt? Az életemet adjam oda? Nem... azt már nem... Inkább, inkább visszamegyek hozzád!

Lőrinc Sándor úgy állt ott mint a sóbálvány. Aztán szép csendben vette a cók-mokját és csak ennyit mondott:

— Nekem itt akkor semmi keresni valóm nincsen. En hát megyek... Adjon Isten. És ment.

Mert neki nem volt háromezer dollárja Nem volt pénze.

Le kellett mondania az asszonyról...

Varga Lőrinc hazavitte a feleségét. Az asszonyra most már nem is vigyáz. Csak az acélkazettát tartja szemmel. Amiben benne van a háromezer dollárja.

És a boldogsága is. Az asszony örömhűsége... (—may)

Mihály nagyvajda átutazott Budapesten

Budapest, ápr. 7.

Mihály nagyvajda tegnap átutazott a magyar fővároson. A nagyvajda az Orient-expresszrel érkezett meg a pályaudvarra, ahol a budapesti román követség már várta a fiatal trónörökös, aki rövid párperces tartózkodás után előbb Bécsbe, majd édes anyjához Svájcba utazott.

6700 napilap

36 milliós példányszámban jelenik meg a Szovjetben

Moszkva, ápr. 7.

Igen érdekes és szinte csodálatos statisztika biztosítja azt, hogy a moszkvai és általában az oroszországi vezető lapok milyen hallatlanul nagy példányszámban jelennek meg.

A kimutatások szerint Szovjetországnak naponta 6700 napilap 36 milliós példányszámban jelenik meg. Egyedül a legnagyobb lap az Izvesztija naponta 3 és fél

millió példányszámban forog közkezen.

Több sajtófőiskola is működik Oroszországban, köztük két németnyelvű is.

A némaságra ítélt német vörös sajtó is hatalmas méretű volt. A Prágába menekült német újságkirály kiadásában 37 napi és számos heti kommunista lap jelent meg, amelyek mind Moszkva szolgálatában állottak.

A négyhatalom feladata nem lehet a békeszerződések revíziója --mondta a francia miniszterelnök

Páris, ápr. 7

Nagy napja volt tegnap a francia Kamarának. Daladier francia miniszterelnök ekkor fejtette ki a kormány álláspontját a legutóbb felszínre került külpolitikai célkitűzések tárgyában.

— Ma birtokában vagyunk — mondta a miniszterelnök — azoknak az okmányoknak, amelyek Mussolini és MacDonald elgondolását tartalmazzák.

Leszerelés kérdésében nincs közöttünk és a terv megalkotói között különbség. Franciaország nincs ellene semminek, ami a békét biztosítja és Európa nyugodt fejlődését biztosítja. Azonban nem lehet szó oly

határozatról, amelyet valamely állam ellen hoznak az érdekelt államok meghallgatása nélkül.

A négyhatalom feladata nem lehet a békeszerződés revíziója, hanem a szerződések alkalmazása és gyakorlati érvényesítésének meghatározása.

A békeszerződések, amelyek a béke szellemében születtek meg (?) ha revízió alá kerülnek, vajon nem bontanák-e meg a békét?

1933.
IV. 2.

ERDELYI
MAGYARSÁG

3

REGÉNY

Egy fiatal leány
afrikai kalandjai

1

A vadon leánya

I. FEJEZET.

Jellemző volt Stephen Dykera, hogy bármily balszerencse érte is, mikor a Rivu Bush sivatagból kijött Pelélébe, nyolc teherhordójával, két tevéjével, azért mégis frissen meg volt borotválkozva, pecsételen volt a khaki ruhája és változatlan a mosolya. Hasonlóképpen jellemző volt rá, hogy a retentő hőség dacára is elhaladt a Café de la Plage mellett, ahol pedig úgy csegett a jég a hűsítőben, akár az ezüst-csegetttyük és tovább ment a benszülöttek piaca felé, a szíriai kalmár, Seyid Bakara üzletébe, akinek eladta két tevéjét s aztán tovább ment elé. séget vásárolni és lakást venni nyolc teherhordójának, akiknek végül kifizette minden hátralékos bérüket.

További viselkedése, amíg Pelélében tartózkodott, (kivált ami Deitrich, a „Fületlen Ember“ tragikus figuráját illeti) szintén megmutatta, micsoda ember. Stephen Dyke ügynökének fizetett válaszos sürgönyt küldött Londonba: tudósítsák a Todhunters bank bukásának minden részletéről. Aztán felütötte sátrát kétszáz yardnyira a kávéháztól szél mentében és teljes nyugalommal várta a londoni választ meg az angol gőzöst.

Várakozása alatt minden nap friss fehérneműt váltott, borotválkozott, kétszer fürdött és egy percre sem vetette le azt az álcát, amely mögé az igazi uri ember elrejtí balszerencséjét a világ elől.

Szerencséjére a távirdának szenegai születésű hivatalnokai nem tudott angolul. A sürgönyválasz (mely megerősítette a hazulról kapott expressz-üzenetet, hogy Londonban halaszthatatlan szükség van jelenlétére) így nem került volna. Maga a „Liverpool“ kapitánya se vélt mást, mint hogy utasa kifogástalan uriember. Egyszerűen tudomásul vette, hogy Dyke jobb szeret utazni a nyugodalmas szállítóhajón, mint a mozgalmas francia oceanjárón. Nagyon fűttenet volna, ha megtudja, hogy az a szerény hatszáz frank, amit mint szállítási díjat kért Dykeot az idő szerint való teljes vagyonától fosztotta meg.

Teljes egy hetet töltött már Dyke Pelélében, mikor megérkezett a szállítóhajó. Az a két kiérdemesült pletyka-fészék, aki Peroud (a hajó kabinosa és a kávéház tulajdonosa) meg Henri Lacroix, a rendőrtiszt volt, csupán annyit tudott meg róla ez alatt, hogy: mr. Dykenak hívták (aki ismert természetbuvár és felfedező), aztán meg, hogy a Guara-Forstben (mely kétszáz négyzetmérföld öserdő a Rivu-sivatag közelében) nagyszabású filmfelvételeket készített és hogy sietős magán-ügyek kényszerítik, hogy expedícióját odahagyva, haza utazzék.

Természetesen többen is szerettek volna tudni. Olyan helyen mint Pelélé, a pletyka olyan fontos élet-szükséglet, mint a kenyér, meg a víz. De sohasem tudtak közelebb férkőzni Dykehoz mosolyán keresztül, amely külön is figyelemre méltó valami volt nála.

Magas, sovány, de arányos és erőteljes férfi volt. A szeme barna, álmát, az orra hosszukás, a pofacsontjai magasan fekvők, de állával együtt nem oly szögletesek, hogy erőszakosságra mutattak volna. Az a szó jellemzi talán legjobban, hogy: választékos. Olyan ember, akit mindenütt számba vesznek. Mégis, amit mindenki megjegyezhetett rajta, — a mosolya volt.

Lehet-e meghatározni a mosolyt?
(Folyt. köv.)

ERDELYI
MAGYARSÁG

1933
IV. 9.

SPORT

Vasárnap a Crisana kombinált csapata Margittán a Viktóriával mérkőzik

Margitta, ápr. 7.

Nem mindennapi sporteseményben lesz részük vasárnap a margittai sportszerető embereknek. A nagyváradi Crisana kombinált csapata játszik a helybeli Viktóriával. A Viktória erősen készül a mérkőzésre és kiünően összeállított csapatával reméli, hogy

nem szenved nagyobb vereséget.

Margitta sportélete különben erős lendületbe jött. Gyönyörű futballpályáját akadémiaval ültette körül, a sportpályán két új teriszpályát épített és szó van arról, hogy tribünt is építenek.

A Ferencváros erősíti csapatát A Törekvés két kitűnő játékosát Gergelyt és Pusztait akarja megszerezni

Budapest, ápr. 7.

A Ferencváros részéről már napok óta folynak a tárgyalások az irányban, hogy csapatukat új erővel frissítsék fel. A vezetőség figyelme a Törekvés felé fordult, honnan Gergelyt és Pusztait igyekezzenek meg-

szerezni. A Törekvés a két játékos kiadatása ellen nem gördít akadályokat s ha a Ferencváros az anyagiakban meg tud állapodni a játékosokkal, úgy Gergely és Pusztai már ma az Attila elleni mérkőzésén játszani fog.

Vasárnap Aradon mérkőzik az Amte-val a Brasovia

Arad, ápr. 7.

Sorsdöntőszerű mérkőzése lesz a színpadikus aradi munkás-együttesnek az AMTE-nek Aradon. Ellenfele a NAC, legutóbbi csa-

pata a Brasovia lesz. Ha az AMTE legyőzi ellenfelét, úgy felkerül a B. csoport ötödik helyére. A csapat erős tréninget folytatott s így remélhető, hogy győzni fog.

Az idén is felkeresik az MTK vizipólózői Romániát

A román uszósövetség rendezi a turát

Budapest, ápr. 7.

Tavaly nagyszerű romániai turát bonyolított le az MTK vizipóló-csapata, mely a versenyeken egyúttal uszós számokkal is részt vett. A hátrahagyott jó benyomást most újabb tura lekötésére használják fel a

budapesti kék-fehérek, amennyiben biztosra veszik, hogy létrejön az a párhuzamos tura, amely a román uszósövetség rendez.

Az eddigiek szerint augusztus 8-án indulnak el Budapestről az MTK vizipólózői.

Kéthetes francia turára utazott a Nemzeti

Budapest, ápr. 7.

Gyönyörű turát bonyolít le a szép futballt játszó Nemzeti csapata. Tegnap este ült vonatra a 13 játékosból álló csapat, amelyet Balog Miksa vezet. A csapat már 9-

én Montpellieben játszik. A további program szerint egészen 23-ig játszik a Nemzeti Franciaországban, ahonnan visszatérve 26-án kerül össze a ligabajnokságban a Soroksárral.

A budapesti Ügyvédi Kamarában

Tiltakoztak a készülő ügyvédi numerusz klauzus ellen

A budapesti Ügyvédi Kamara választmánya tegnap foglalkozott azzal a készülőben levő kormányrendelettel, amely bizonyos megszórításokat készült tenni az ügy-

védi gyakorlat terén. A választmány egyhangúlag azt határozta, hogy ezt a szinte ügyvédi numerusz-klauzus szerű rendeletet semmiképpen sem teheti magáévá.

Sulyos autószerencsétlenség Kolozsváron

Kolozsvár, ápr. 6.

Sulyos autószerencsétlenség történt tegnap a kolozsvári országúton. A kolozsvári román színtársulat autója a bennülőkkel

együtt felborult és a patakba fordult. A színesek többé-kevésbé sulyos sebesüléseket szenvedtek.

Megini nyugdíjredukció

Nyugdíjemelés, amely lényegileg nyugdíjleszállítás

Nagyvárad, ápr. 7.

A hivatalos lap egyik legutóbbi száma közli azt a minisztertanácsi naplót, amely a nyugdíjak kiszámításának új skáláját állapítja meg.

A rendelet tüzetesebb átvizsgálása után kiderült, hogy

feltétlenül redukálják a nyugdíjakat.

A rendelet ugyanis a fizetésekhez viszonyítva új nyugdíjskálát állapít meg. Eddig a következő volt a skála (Bukarestben)

2000 lejtől 3120 lejtig a fizetés 100 százaléka

3121 lejtől 4575 lejtig 95 százaléka.

4576 lejtől 6195 lejtig 90 százaléka.

6196 lejtől 8603 lejtig 85 százaléka.

Most az új rendelet értelmében az új skála a következő:

3000 lejen alul 100 százaléka.

3001 lejtől 4000 lejtig 95 százaléka.

4001 lejtől 7000 lejtig 90 százaléka.

7001 lejtől 10.000 lejtig 85 százaléka.

10.001 lejtől 14.500 lejtig 80 százaléka.

14.501 lejtől 24.000 lejtig 75 százaléka.

24.000 lejen felül 70 százaléka.

Ha összehasonlítjuk a két táblázatot, nagy eltérés nem mutatkozik. Anyugdíjasok talán bele is nyugodnának abba, hogy 3 ezer lejtig a nyugdíj nem lehet több, mint a hivatalokban élvezett fizetés 92 százaléka 3 ezer lejtig és így tovább a fenti táblázat szerint. Csakhogy a redukció lényege másutt rejlik.

A nyugdíjakat ugyanis nem az élvezett fizetés után számítják ki, hanem az után az összeg után, amit akkor kapna a nyugdíjas, ha ma is hivatalban lenne.

Más szavakkal ez azt jelenti, hogy a nyugdíjasokra is alkalmazzák a legújabb fizetésleszállításokat és — degradálásokat. A nyugdíjasoknak ugyanis bizonyítványt kell bemutatni attól a hivataltól, ahol szolgáltak — nem arról, hogy mennyi fizetést kaptak, hanem arról, hogy ha ma szolgálatban lennének, a viselt rangjuk szerint mennyi fizetést kapnának, azaz mennyi fizetést kap hivatali utódja. Ez pedig már lényeges eltérés.

A fenti táblázatok egyébként csak a maximális összeget tüntetik fel, amelynél nagyobb a nyugdíjösszeg nem lehet. Maga a nyugdíjösszeg kiszámítása a régi táblázat szerint történik, ami azonban egyrészt módosul.

A kisnyugdíjakat ugyanis átlagban 100 lejjel felemeli az új rendelet.

A szovjet külföldi tanulmányutra küldi kereskedőit

Tiraspol, ápr. 7.

A tiraspoli rádió tegnap bementa, hogy Oroszországból, különösen Ukrainából mintegy 230 kereskedő utazik Olaszországba. Az utazásnak tanulmányut jellege van és az egész társaságot két külön vonat szállítja a különböző kereskedelmi és ipari centrumokba.

RADIOMŰSOR

SZOMBAT

BUDAPEST. 9.15: Állástalan zenészek. 12.05: Házikvintett. 16: Harsányi Gizi előadása. 17: Helyszíni közvetítés Bécsből. 17 és 30: Munkás félóra. 18: Cigányzenekar. 18.30: Mit üzen a rádió. 18.30: Gramofon. 20.30: Előadást. 21: Előadás. 22.10: Operatrézletek. 22: Szórakoztató zene. (Kalmár).

Nagyváradon ez az emelés a következőkre vonatkozik: A kategória (akik 1922 április 1. előtt mentek nyugdíjba) az alapfizetés 388 lejtől számított egészen 465 lejtig, B. kategória (az 1922 és 1925 között nyugdíjazottak) aza alapfizetés 647 lejtől 722 lejtig terjedően C. kategória (az 1925 után nyugdíjazottak) 801 lejtől 940 lejtig terjedően. Az ezen össze-

gen alul, vagy felül levő alapfizetések után a nyugdíjak változatlanok maradnak. Ez az emelés azonban csak sovány vigasz azzal a redukciónal szemben, amit a rendelet előír.

A minisztertanácsi napló végül arról is intézkedik, hogy a nyugdíj semmiesetre sem lehet magasabb az 1931 évben kifizetett nyugdíj összegénél.

150 ezer lej volt a lopott végvászonban A tolvaj halála után felásták az udvart s így akadtak rá a nagyszögű pénzre

Kraiova, ápr. 7.

Még a múlt évben történt, hogy Panait András hírhedt rabló betört Brabova község egyik paraszt gazdáájához, ahonnan nagy mennyiségű ruhaneműt és vásznat lopott. A lopott holmikat lakására vitte ahol nagy meglepetés érte, mert az egyik végvászonba 150.000 lej volt begöngyölve, amiről Panait nem is tudott. A pénzt aztán udvarának egy sarkában elásta. Nemsokára letartóztatták és a lopott jóságok is megkerültek. A pénz-

re azonban nem akadtak rá és Panait semmi áron sem árulta el a rejtékhelyet. A vizsgálati fogságban aztán megbetegedett és a kórházba szállították, ahol meghalt. Halála után aztán újból széleskörű hajszát indított a rendőrség a pénz felkutatására, amely végül eredménnyel járt. Az egész udvart felásták és az egyik zugban aztán meglelték a vászonba csavart 150.000 lejt, amit eljuttattak a kárvallottnak.

Agyonlőtték Ausztriában egy emigrált müncheni újságíró A gyilkosságnak politikai háttere van

Bécs, ápr. 7.

A német-osztrák határhoz közeli Buchrezen község lakóit titokzatos gyilkosság tartja izgalomban. Legutóbb a község vendéglője előtt egy, hatalmas, németországi jelzésű turaautó állott meg, amelyből három idegen férfi szállott ki, akik a vendéglőben dr. Bell német állampolgár után érdeklődtek. Dr. Bellt rövidesen meg is találták és ekkor közölték vele, hogy azonnal térjen vissza Németországba, mert a feleségét és leányát letartóztatták. Bell dr. erre csak úgy

volt hajlandó, ha vonaton teszik meg az utat. Dr. Bell és az idegenek között ekörül szóváltás keletkezett, amelynek folyamán az egyik férfi elővette revolverét és agyonlőtte dr. Bellt, aki a helyszínén nyomban meghalt. A tett elkövetése után az idegenek átmene-
kültek a határon. A gyilkosságnak minden valószínűség szerint politikai háttere van, amennyiben megállapították, hogy dr. Bell müncheni újságíró és a németországi események hatása alatt menekült osztrák területre.

Porraégett egy regáti község

Campulung, ápr. 7.

Borzalmas tűzvész pusztított Mihaesti faluban. A tűz egész ucca sorokat semmisített meg. Leégett az iskola, a község háza, valamint a népbank, amelynek csak a kasz-

száját sikerült megmenteni. Az egész lakosság segédkezett a Campulungból kijövő tűzoltóknak, de minden hiába volt. A vizsgálatot bevezették, mert nincs kizárva, hogy a tüzet bűnös kezek okozták.

Az angol flotta hadgyakorlatán

Ausztrália mellett tévedésből az egyik hadihajó kilőtt egy óriási torpedót

A torpedót keresik, de nem találják sehol

London, ápr. 7.

Az Ausztráliához érkező jelentések szerint Melbourne közelében az angol flotta hadgyakorlatot tart napok óta. A hadgyakorlaton tévedésből egy hatalmas torpedót lőttek ki, amely irányát vesztve hanyóródik a tengeren. A torpedót a hullámok sodorták a tengeren. A torpedó rendkívül veszélyes,

mert ha érintkezésbe kerül valamelyik hajóval, az illető gőzös menthetetlenül elpusztul. A torpedó felkutatására több torpedóromboló futott ki. A tévedésből kilőtt torpedó érzékeny veszteséget okozott az angol tengerészetnek, mert egy óriás torpedó ára közel két és fél ezer font.

Ma kezdődött meg az új tombolánk

Nagyvárad, ápr. 7.

Az a nagy szeretet és őszinte ragaszkodás, amely olvasóink részéről az „Erdélyi Magyarország” iránt megnyilvánul, arra késztet bennünket, hogy egy újabb tombola-akciót indítsunk meg. Újabb tombolánk a mai számunkkal kezdődik. Kérjük olvasóinkat, hogy a mai naptól kezdve, 1-től 20-ig gyűjtsék a lapfejeket, hogy annak idején résztvehessenek a tombolánkon.

A husvét tombolajátékunk iránt olyan

nagy volt az érdeklődés, hogy nap-nap mellett százával hozzák be a lapfejeket. A husvét tombolajáték lapfejeit kiadóhivatalunk eh 12-ig veszi át.

Az új tombolánknak

15 pompásnál pompásabb nyereménytárgya van.

Mindegyik nyeremény külön-külön érték. Vegyen részt az Erdélyi Magyarország tomboláján, amely mindenkinek szerencsét hoz!

Elfogták Bécsben Kovács Benőt, a váradi munkásbiztosító volt sikkasztó igazgatóját

Bécs, ápr. 7.

A bécsi rendőrség a budapesti rendőrfőkapitányság körözőlevele alapján elfogta Kovács Benő tisztviselőt. Kovács Benő évekkel ezelőtt a nagyváradi munkásbiztosító pénztár igazgatója volt, aki nagyobb össze-

get sikkasztott ebben a minőségben és a büntető eljárás elől megszökött. Kovács Benő Budapesten a Hazai Fészfőző Gyárnál helyezkedett el, de itt is 29 ezer pengőt sikkasztott el.

A bukarest-galaci gyorsvonaton munka közben elfogtak egy veszedelmes zsebmerszót

Braila, ápr. 7.

A Bukarest—galaci gyorsvonaton utazó közönség állandóan panaszkodott, hogy tolvajok garázdálkodnak. Egy nem várt véletlen következtében aztán sikerült a tettest elfogni. Dr. Forescu galaci orvos Bukarestbe utazott. Az egyik állomáson egy előkelő öltözetű fiatalember lépett a fülkéjébe és nem sokára olvasásba merült. Az idegen nem sokára egy zseletpengét vett elő, amivel ki-

vágta Forescu zsebet és éppen pénztárcáját akarta elemelni, mikor az orvos megérezte a manipulációt és rávetette magát. Szorosan fogva tartotta a következő állomásig, ahol átadta a vasuti rendőrségnek. A vizsgálat során aztán kiderült, hogy a póruljárt Stănescu Marin hirtelen betörő és szélhámos. Vallomása során beismerte, hogy számos lopást hajtott végre a vasutakon.

A náci szegénylik a dolgot

-- A Rotter fivérek elrablását nem mi követtük el — mondja a hivatalos jelentés

Vaduz, ápr. 7.

A Rotter-fivérek elrablásának az ügyben a hatóságok most adták ki a hivatalos jelentésüket, amely szerint az elrablásnak

semmi politikai háttere sincsen. Nem felel meg a valóságnak az a tény sem, mintha a Rotter-fivérek elrablásában részük lett volna a nemzeti szociálistáknak.

Csodálatos operáció

Életre keltett Budapesten egy orvos egy asszonyt

Budapest, ápr. 7.

A Szent István kórházban érdekes kísérletet vezetett le a magyar főváros egyik neves sebészprofesszora. A professzor formális módon életre keltett egy asszonyt, aki szív-billentyű táulásban halt meg. Az orvos

tonogén befecskendezéssel fél órával a halál bekövetkezése után a szívet ismét működésbe hozta. Ez a műtét orvosi körökben nagy feltűnést keltett. Az asszony kitűnően érzi magát.

A Kamara ülésén Vajda mondta:

A konverziós törvény kivezeti az országot a mai bizonytalan gazdasági helyzetből

Bukarest, ápr. 7.

A Kamara péntek délutáni ülésén tárgyalta azt a törvényjavaslatot, amely kiegészítője a konverziós és kényszeregyezségi törvényjavaslatoknak. Ez a törvényjavaslat

teljes egészében a Banca Nationala érdekeit védi és a Banca Nationalával szerződéses viszonyban levő üzleti intézményeket mentesíti a bélyegek és illetékek alól.

A javaslat többek között kimondja, hogy

ha egy kényszeregyezségben levő banknak jól reuzáló iparvállalata van, akkor ez az iparvállalat tartozik eleget tenni a banknak Banca Nationalával szemben fennálló kötelezettsége helyett.

A kartell-törvény tárgyalása után ugy a Kamarában, mint a szenátusban felfüggesztették az ülést és összeült Camarecescu elnöke mellett a Kamara és a szenátus egyesített pénzügyi bizottsága a Kamara könyvtártermében. Ezen az ülésen a konverziós törvényjavaslatról kapcsolatban felszólalt Vajda miniszterelnök, aki a következőket mondotta:

— Az adósok és a hitelezők közötti viszony kiegyensúlyozására a hitel-élet helyreállítására törvényjavaslatot készítettünk, amelynek feladata, hogy megoldja a konverzió problémáját és kivezesse az országot a jelenlegi bizonytalan helyzetéből.

A miniszterelnök aztán kifejtette, hogy ezt a törvényjavaslatot úgy kellett előkészíteni, hogy az ne ütközzék az alkotmányosságba és a jogba.

A törvényjavaslat ma kerül a Kamara plénuma elé.

Tudja-e...

... hogy a világ legmélyebb kútját nem rég furták a pennsylvániai Latrobeban. 1922 óta szakadatlanul folyik ez a kutfuró munka. A kut mélysége 2321 méter. Ugyanis ilyen mélységben akadtak természetes gázra, mert ezt kerestek és nem vizet. A gáz olyan bőséges áradathoz vezet, hogy naponként 50.000 köbmétert tesz ki.

... hogy a Cintrában, 30 kilométernyire Lisszabontól van egy a maga nemében páratlan időjelző készülék. A készülék egy ágyú, amely napkoronggal és egy gyújtólencsével áll összeköttetésben. Ha a nap süt, akkor pontosan déli 12 órakor a nap melege elsüti az ágyút, amelynek dörrenését messzire lehet hallani.

... hogy Annam fiatal uralkodója Beodei nemrég tért vissza Párisból, ahol tíz évig tartózkodott. Itt annyira elmodernizálódott, hogy otthon az volt az első dolga, hogy a császári zenekart feloszlatta és jazzzenekarral helyettesítette. A annami konzervatív körök természetesen nagy rosszalással hallgatják az ünnepélyek alkalmával a felzendülő jazz-zenét.

APROHIRDETÉSEK

Egy hirdetés 10 szóig 15 lej. Hat napon keresztül hozott hirdetés pedig 60 lej.

LACIKONYHA és hajóhinta eladó. Ertekezni ugyanott Krammernél. Nagypiac-téren. 395

ELADÓ ebédlő, háló, konyha és spájz berendezés, jégszekrény, csillárok, üvegfalak edények, belső kirakat, Wertheim kassza. Buloyovszky ucca 10. 397

ARVERESEN vett modern dióháló, ebédlők, uriszobák, rekamierek, hencserek, matracok, sodronyok, székek rendkívül olcsón eladók. Engelstein, Zöldfa-ucca 19.

JÓ házból való fiu kifutónak felvétetik. Delicates, volt Király-gyümölcsüzlet, Rákóczy ut 10.

BEJÁRÓNÓT azonnalra keresek. Friedlander, Szacsavay ucca 11. 398

EGY mindenféle leány felvétetik. Pálos, Str. Anonima 10.

MINDENEST feltétlenül hosszú bizonyítvánnyal keres Fehér, Körös ucca 12.

MINDENEST szakácsnőt csakis hosszú bizonyítvánnyal keres kereskedő asszony május elsejére. Csakis feltétlenül megbízható, teljesen önálló jobb egyén jöhet számításba. Kellemes, nyugodt otthon biztosítva. Cim a kiadóban.

FIATAL mindenféle leány, jó bizonyítvánnyal felvétetik. Aradi ut 3.

PASZTOR-NYOMDA, ORADEA